

ÜYERERİMİZDEN... ÜYERERİMİZDEN...

A A. Nevzat TÜFEKÇİ
Maden Y. Mühendisi

Gazetelerin birinde teşebbüsünüzle madencilikte reform niteliğinde bir yapılanma olacağını, bununla ilgili uzmanlardan müteşekkil bir komisyon kurulduğunu öğrenmiş bulunmaktayım.

Bu konuda faydalı olur ümidi ile bazı gerçekleri yazmak ihtiyacının hissettim.

Bundan bir süre önce Sayın Başbakan birinci ekonomik paketi açıklarken maden sahalarından gerekli harçların alınacağını, ayrıca her işletme için asgari on işçi istihdam etme mecburiyetinin getirileceğinin, bu mecburiyete riayet etmeyenlerin ruhsatlarının fesh edilerek başkalarına devredileceğini bildirdiler.

Maden harçlarının alınması konusu maden kanunu ile maden arama, ön işletme ve işletme dönemleri için hükme bağlanmış olup her yıl yeniden belirlenmesi hususu keza müeyyide altına alınmıştır. Harç ödenmemesi mümkün değildir. Mutlaka her işletmeci de ödemektedir.

Ancak on işçi istihdamı konusu gerçekleri zorlayacak, işletmeciyi mağdur edecektir. Zira Doğu Anadolu'da her türlü madencilik faaliyetini fiilen önleyen asgari yedi aylık kış dönemi vardır. Bir maden işletmesi, yıllık faaliyetlerini hazırlık çalışmaları dahil beş aylık zamana sığdırmaktadır. Yani mevsimlik çalışılmaktadır. Doğu Anadolu'da Van, Bitlis ve Ağrı illerinde pomza ve bazalitik pomza (doğal cüruf) madeni çalıştırılmaktadır. Bu çalışmada makinalı yükleme yapıldığından bekçi ve idari personel dahi en fazla beş kişi istihdam edilmekte olup, daha ziyade kendi hesabına çalışan yüzlerce kamyonu iş imkanı yaratılmaktadır. Şayet on işçi çalıştırılması mecburiyeti getirilirse her işletme beş aylık faaliyet için on iki ay süre ile on işçi istihdam edecektir ki bugünkü asgari ürete göre yıllık maliyeti diğer masraflar hariç 2.400.000.000.-TL'dir. Hiçbir işletmenin bu miktardaki emek karşılığı olmayan masrafa katlanması mümkün değildir. Ruhsat fesh edilip saha el değiştirirse de (bu şartlar altında bu da mümkün olamaz) sonuç değişmeyecektir.

Yukarıda arz ettiğim gibi doğuda çalıştırılan madenler genellikle kömür ve pomza madenleri mevsimlik çalıştırılmakta asgari yedi aylık kış dönemi geçirmektedirler. Bu bakımdan fiilen çalışılmayan bu kış döneminin Maden Kanunu'na göre işletmeci lehine muakkat tatil ve mücbir sebep olarak Kanun'da yer almasının ve on kişi istihdam mecburiyetinin kaldırılmasının gerçeklere daha uygun olacağı kanaatindeyim.

Bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

ô Tamer TORUNOGLU
Kestelek İşyeri Temsilcisi

TMMOB Maden Mühendisleri Odası
Başkanlığı'na

6/4/1995 tarihli 22250 sayılı Resmi Gazetenin 57. sayfasının Teknik Hizmetler başlıklı kısmının 7. bendinde "Teknik Personelden çalışma sürelerinin en az dörtte birini; büro, atölye, ısı santrali, laboratuvar, tesis, işletme gibi kapalı mahaller dışındaki diğer çalışma mahallarında geçirmesini gerektirecek şekilde görevlendirilenlere, aşağıda gösterilen oranlarda ayrıca özel hizmet tazminatı ödenir." denilmektedir. Özel hizmet oran % 15 olarak belirtilmiştir.

Bu hüküm Müessesemizde uygulanmamaktadır. Müesseseye yapmış olduğumuz müracaatlarda da Genel Müdürlüğün bu konuya ilişkin çalışmaları da bulunduğu belirtilmiştir. Ancak aradan 8 ay geçmesine rağmen şimdiye kadar herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Ayrıca bir kısım personelin maaşları 657 Sayılı Devlet Memurları Yasası'na tabi çalışan teknik elemanın, ikramiye dahil maaşından düşük olduğu tesbit edilmiştir. Aynı zamanda 657 Sayılı Devlet memurlarına verilen sosyal yardımlarda aradaki farkı daha da büyütmektedir.

Bu hususlara ilişkin olarak ETİBANK Genel Müdürlüğü ile temasa geçilmesi tarafımıza özel hizmet tazminatı uygulattırılması, 657 Sayılı Devlet Memurları ile sözleşmeli personel arasındaki (sözleşmeli personel sisteminin amacına uygun olarak) farkın kapatılarak, sözleşmeli personelin temel ücretinin 657 Sayılı Devlet memurlarının temel ücretinden % 25 fazla olması için çalışmalar yapılması gerekmektedir.

Bu yazıya istinaden 5434 Sayılı kanunun lehimize düzeltilmesi ile yukarıda belirtilen diğer hususlarda Odanızca girişimlerde bulunulmasını ve konu ile ilgili gelişmelerden tarafımıza bilgi verilmesini arz ederim.

ÜYERERİMİZDEN...

İbrahim Nazmi ÖZKUL
Maden Mühendisi

MMO Başkanlığı'na

Sayın Başkanlığa hitaben yazılan yazılar meal itibariyle Yönetim Kurulu'na ve dialogları bulunmak kaydıyla Bülten Kurulu'na mesaj verir. Bendeniz Bülten Kurulu'na iletmek istediğim görüş ve serzenişlerimi makamınız kanalıyla sevketmeyi düşündüm.

Bu yazıyı yazmama, Eylül-Ekim 1996/49 Sayılı Bültenin sevk ettiğini de arz edeyim. Oda olarak madencilik politikanızın sınırlarını resmen bilemiyorum. Bültenin tümü değerlendirildiğinde prodüktif istikametten kaçınıldığı, memleket ekonomisine belki en son, bir nebze faydası dokunacak doktiriner değerlendirmelere yer verildiği görülmektedir. Bu fikrimle, hemfikir olmayacağınız bültenlerden belli olmaktadır. Bu konuyu teknik, sendikal, dış misafirler huzurunda panel şeklinde değil, ekonomik ve sosyal içerikli müzakere olarak tartışmak isterdim.

Hazırlanmak için bir tiyo vermek isterim. Elinizde, Fransızlar, İtalyanlar, bir kısım Türk madencilerinin Zonguldak beldesinde taşkömürü yeraltı işletmesine başladıkları tarihten itibaren günümüze kadar muarif, işçilik, prodüktivite, maliyet gibi faktörlerin başka deyişle dokümanların bulundurulmasını öneririm.

Sonuç olarak, Cumhuriyet Tarihi evrelerinde Türk Devletinin Muarif yolunda gelişmesini incelersek periodik atılımların kendi zamanlarında değerleri vardı. Bir evrede kendisinden önceki evreyi küçük görmek hatadır. Politikacılar bu hatayı yapmaktadırlar .Erbabı hendesat bu hatayı yapmamalı diye düşünüyorum. Zira her insan çocukluk, gençlik, yaşlılık devirlerini geçirirken birer değerdir. Bunlar bizim kabulümüze bağlı değildir. Benim Maden Teknik Okulu'ndan mezun ayrıca Ankara Hukuk Fakültesi mezunu avukat olmam da, Apdülkadir ÜNEK'in istanbul Teknik Üniveritesi'nden mezun olarak yüksek mühendis olmuş, TTK Genel Müdürlüğü yapmış olması da bizim kabulümüze ya da inkarımıza bağlı olgu değildir. Realitik bir olgudur. Ölümümüzün yadedilmesinde sıfatlarımızın anılması ya da anılmaması birşey kazandırmaz. Hatayı yapanlara da birşey sağlamaz.

Bu yazıyı maalesef bir toplum sohbetinde muhtelif fikirlerin verdiği hassasiyetle kaleme aldım. Benden daha hassas olduklarına inandığım meslektaşlarıma saygılarımı sunuyorum.

YÖNETİM KURULU'NDA DE- ĞİŞİKLİK...

Oda II. Başkanımız Veli ÜNAL işlerinin yoğunluğu ve özel işleri nedeniyle Oda Yönetimimizden ayrılmak zorunda kalmıştır. 1 .Yedek üyemiz Ali ÖNEMLİ asılı üye olmuştur. Yapılan toplantıda oy-birliğiyle Oda II.Başkanlığı'na Selim İNSEL seçilmiştir.

Dokuz Eylül Üniversitesi Maden

Mühendisliği Bölüm Başkanı

Prof.Dr.Halil KÖSE, Dokuz Eylül

Üniversitesi Mühendislik Bilimleri

Fakültesi Dekanlığı'na, Prof.Dr.

Üner İPEKOĞLU ise Maden

Mühendisliği Bölüm

Başkanlığı'na seçilmişlerdir.

Sayın KÖSE ve İPEKOĞLU'na

yeni görevlerinde başarılar dileriz.

GÜMÜŞ
MADENCİ ROZETİ
YAPTIRILMIŞTIR.

ŞUBE ve
TEMSİLCİLİKLERDEN
TEMİN EDEBİLİRSİNİZ.

TÜRKİYE'DE BAKIR MADENCİLİĞİ VE GELECEĞİ

Bakır, tarih boyunca insanlığın hizmetinde olan önemli metallere biri olmuştur. Bugün de demir dışı metaller arasında gerek değer, gerekse miktar olarak ilk sırayı almaktadır.

Dünya bakır tüketiminin yaklaşık %50' si elektrik ve elektronik sânayinde, geri kalanı ise inşaat, ulaşım, kimya sanayi gibi alanlarda tüketilmektedir. Dünya tüketimi yaklaşık 12 milyon ton civarında olup, bu miktarın %25'i hurdalardan kazanılmaktadır. İkame ürünlerin bakırın geleceğinde etkili olabileceği düşünülse dahi kısa zaman dilimi içerisinde bakır tüketimini ciddi oranda etkilemeleri söz konusu görülmemektedir. Ve 2000'li yıllarda talebin artacağı tahmin edilmektedir.

Gelişmiş ülkelerde kişi başına tüketilen bakır miktarı 10 kg civarındadır. Ülkemizde ise bu oran 1.8 kg'dır.

Dünya bakır rezervlerinin %70'i Şili, ABD, BDT, Zambia, Peru, Zaire ve Kanada'da, yaklaşık %30 ise diğer ülkelerde bulunmaktadır.

Türkiye bakır rezervleri ise (Cu içeriği olarak) 2 milyon ton civarındadır. Ülkemizin bugünkü tüketim değerlerine göre mevcut rezervlerin en fazla 10-15 yıl yeterli olacağı görülmektedir.

Sanayileşen bir Türkiye bugün tükettiği bakırın 4-5 katını tüketmek zorundadır. Bu

durum aslında bütün madenler için geçerlidir. Ülkemizde doğal kaynaklarla ilgili değerlendirmeleri yaparken, gelişen ve sanayileşen bir Türkiye'nin uzun vadede hammadde gereksinimini nasıl karşılayacağı ve stratejilerinin ne olacağı tartışılmalıdır.

Türkiye ihtiyacı olan hammadde gereksinimi teminde tesbit edilmiş kaynakların yanında, yeni rezervlerin tesbiti, bilinen rezervlerin geliştirilmesi yönünde arama çalışmalarına hız vermelidir. Gelişmiş bir Türkiye'de kaynaklar ihtiyaçlarımıza yanıt vermeyebilir. Bu durumda ise ihtiyacın ithalat yoluyla karşılanması kaçınılmazdır. Ancak öncelikle özkaynakların teknik ve teknolojik özelliklerinin iyi saptanması gerekir. Genel olarak bu durum bakır madenciliği konusunda da farklı değildir.

Ülkemizde ağırlıklı olarak bakır madenciliği üretimi kamu eliyle yapılmaktadır. Bu kuruluşlar KBİ, Etibank ve JW yöntemi ile üretim yapan Çayeli Bakır İşletmesi'dir. Özel sektör, cevher ve konsantre üretiminde yok denecek kadar azdır. Dünya bakır fiyatlarındaki dalgalanmalar üretimleri olumsuz yönde etkilemekte, zaman zaman bazı işletmeler ya üretimlerini durdurmakta ya da yavaşlatmaktadırlar.